

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 44.

Luni, 28. Octomvrie

1846.

Крѣча лѣ Шерван Кантакѣзинѣ
пѣсѣ лѣнгѣ Vienna дн анал 1683.

Дн Магазинѣ историк маї скѣтем
ши ачест артикол:

Финдѣ къ амѣ интратѣ дн цинѣтел
днскрипчивилорѣ латине фѣкѣте de Prin.
чинѣ Ротънѣ, маї адаѣтемѣ днкъ о дн-
скрипчивне днтересантѣ дн ачестѣ лимѣѣ
власикѣ, адекѣ, чеа де пе Крѣча лѣ Шѣр-
ванѣ Кантакѣзинѣ пѣсѣ лѣнгѣ Vienna, дн
анал 1683, аша прекѣмѣ нѣ с'а днпѣр-
тѣшитѣ де ла Vienna, днпрезѣнѣ къ алте
акте дипломатиче:

CRUCIS EXALTATIO EST CONSERVATIO MVNDI,
CRUX DECOR ECCLESIAE,
CRUX EST CVSTODIA REGVM,
CRUX CONFIRMATIO FIDELIVM,
CRUX GLORIA ANGELORVM,
ET VVLNVS DAEMONVM

NOS DEI GRATIA SERBANVS CANTACVZENV,
VALLACHIAE TRANSALPINAЕ PRINCEPS, EIVS
DEMQUE PERPETVVS HAFRES AC DOMINVS, ETC.
EREXIMVS CRVCEM HANC IN LOCO QVAVIS DIE
DEVOTIONI POPVLI SACRO ET HONORANDO, IN
PERPETVAMNOSTRI NOSTRORVMQVEMEMORIAM,
TEMPORE OBSIDIONIS MACHOMEDANAЕ
A VISIRIO KARA MVSTAFА BASSA
VIENNAE INFERIORIS AVSTRIAE, MENSE
SEPTEMBRIS DIE PRIMA, ANNO 1683.
VIATOR MEMENTO MORI.

De cherit:

Crucis exaltatio est conservatio mundi.
Cruх decor Ecclesiae,
Cruх est custodia Regum,
Cruх confirmatio fidelium,
Cruх gloria Angelorum,
et vulnus Daemonum.

Nos Dei gratia Serbanus Cantacuzenus;
Valachiae Transalpinae Princeps, eius-
demque perpetuus haeres ac Dominus, etc.
Ereximus crucem hanc in loco quavis die
devotioni populi sacro et honorando, in
perpetuam nostri nostrorumque memoriam.
tempore obsidionis Machomedanae
a Visirio Kara-Mustafa Bassa,
Viennae inferioris Austriae, mense
Septembris die prima, anno 1683.
Viator memento mori!

Ротънѣче:

Днѣлдареа Крѣчиѣ есте мѣнтѣреа лѣмѣѣ.
Крѣча орнаментѣл висеричеѣ,
Крѣча есте кѣстодѣа реѣилор,
Крѣча днѣрѣреа крѣдинѣѣшилор,
Крѣча глорѣа днѣрѣилор
ши рана демонилор.

Ної Шерван Кантакѣзенѣ, дн гра-
ѣа лѣ Dzeѣ, принѣине ал дѣрѣи мѣнте-
неѣѣ, Domn ши ерѣдѣтарѣѣ ал еѣ пентрѣ тот
деѣѣна, ши алтеле. Ам рѣдѣкат ачестѣ

кърче дн локъа чел опорат ши дикнат евлавіеі поплълві челеі де тоате зілеле, дптръ вечініка меморіе а поастръ ши а лор пострі, пе тімпъл кънд с'а докзоціѳрат де Махomedanі Віена Австріеі де жос съпт команда візірієлві Кара-Мвстафа паша, дн лъпа лві Септемвриє зі дптъѳ, апъл 1683. Кълъторієле адъці амінте де мърте!

А. Т. Л.

Ъпеле опініі політіче а ле лві Іосіф II.

Къпоскът есте, къ мерітеле вървацілор марі арареорі съпт прецъіте дъпъ къ вїицъ де контімпвраніі лор, чі пъмаі дъпъ мъртеа лор о ценераціе маі тързіе, маі пъціп прежъдецъбъ веде маі лімпедє лъкръріле, пе карє патімеле, інтереселе егоїстїче ши гъреле клеветїтоаре ле копєріа маі пайнте къ вълърї пегъроасє. Аша пі се дптъмпълъ ши къ Іосіф II., карє тоате мїпътеле віедеі ши тоате къдетеле сале леаѳ менїт пъмаі спре фєрічіреа съпвшілор съ; іар дакъ ши впеорї дн сокотелеле сале смїпті, дакъ реформеле сале ічі коло п'авъръ дорїтъл ресълтат, пєптръкъ спїрітъл веакълві съѳ пъ се дптъпка къ мїжлочеле алєсе де дъксѳл, пєптръкъ впеорї пе пътънд десфачє подъл gordian къ вїпеле, дн тѳіа дн дбъ къ савїа: дар пе лъпгъ тоте ачєстєа смїнтєлі дпалтъл съѳ сѳѳлет єра кърат ши пєпрїхънїт; ши фїнд єл пътрънс де сѳїпденїа скопърілор сале, копщїнда дї єра мїпїдїтъ, къ къ воїа пічі одатъ п'аѳ фъкът рѳѳ. Де ши алдіі дн веакъл съѳ лъа впеле тѳъсрї дн пъте де рѳѳ, пе карє Іосіф прїзїнд дїп

алт пънт де ведеде ле кредеа а фї пєа-пърат трєвзїторе спре фєрічіреа статълві; дар тімпъл постръ ле жъдекъ къ лавдъ ши къ тълдъмїтъ. Пєстє ачєстєа старєа де атъчї а Европєі єра къ тотъл осєвїтъ де чєа де акъта, кънд лъкръріле съпт а се пърта де о пълїчітатє політїкъ съпътѳсъ. Іосіф ведеа ши щїа, къ єл арє съъшлє пе зп дрѳтм фѳрте спїнос; къшкъ пєптръ реформеле сале, пе карє ле кредеа а фї вѳче, дн лок де рекъвощїицъ ва кълєце маі пълтъ пєпълдъмїтъ; ащєпта дпсѳ дрєпта жъдекатъ пъмаі дела ьр-ташї. Дпкъ ла а. 1783 скрїсе къртъ зп кредїпчос ал съѳ ачєстєа: „Дпї къпоск іпїта, де къръденїа скопърілор теле съпт пътрънс дїп лъвптръ ши кред, къ дпчєтънд єѳ а маі вієцъї, вїїторїмеа ва черчєта, ва єсамїна ши ва жъдека одатъ маі дрєпт ши маі къвїпчос, тотдеодатъ ши маі пєпъртїнїторїѳ тоате кѳте ам фъкът спре вїпеле попорълві мєѳ.“

Аша є преатърїте! тѳ акъта пєтрєчі дїп коло де віаца пътъптеаскъ дн лътіпа адевърълві ши а дрєптъціі, дъпъ карє тѳѳ сѳѳлет дпсєта аїчі жос дпдєшєрт. — Чє фъртос скрїсе Іосіф дн Івнїє а. 1784 къртъ сєпатъл дїп Бѳда дн зрѳтърѳрєле къвїпте: „Мѳлдътєск сєпатълві ши чєтѳдєпїлор, къ воїєск а тѳ опора къ статъл дн зпа дїп піадеде прїмарє; дар дн адевър пѳл мерїтез пъмаі пєптръ ачєа, къ спре дплєспїреа адмїнїстрацієі ам копчєптрат дєрегъторїєле статълві ла Бѳда, де зндє чєтѳціі дї провїп зпеле фолосєрї дптъмпълътѳре. Дакъ ѳрєкънд аш пѳтє вєпї ла атѳта, ка зпгърїі сѳ прїчєапъ ши сѳ къпѳскъ репортърїле дїптрє рєцє ши сѳвїнї: дакъ аш пѳтєа щєрцє

авъзрѣле политиче ші еклісиастиче; дакъ аш пѣтеа десволта дѣ царь сіиѣцъ, indстрие ші негод дѣмориторіѣ; дакъ аш пѣтеа дѣвогъдѣ не Бугаріа кѣ дрѣмърѣ въне ші кѣ капале де пѣтѣт дѣ лѣог ші дѣ лат, кѣм ам ші пропѣс дѣ mine, атѣнчѣ, ші пѣмаѣ атѣнчѣ аш мерѣта асемenea мопѣмент; дакъ атѣнчѣ ар воѣ ші пагѣа ал рѣдѣка, лашѣ прѣмѣ кѣ тѣлѣцѣмѣтѣ.“

Дѣ лецѣле пентрѣ тѣпарѣс дела 11. Іѣніе 1781 vedem оглѣндат кѣар спѣрѣтѣл зѣлелор поастре дѣ зрѣмѣтоареле кѣвѣнте декретѣтѣоре але лѣѣ Іосѣф: „Орѣ че крѣтѣкѣ съ се тѣпѣрѣаскѣ лѣвер, пѣмаѣ съ пѣ фѣе важокѣрѣ хѣлѣтѣоре, апоѣ де ар фѣ атѣнс прѣп ачѣеа орѣ чѣне, дѣчѣпѣнд дела капѣл дѣкоронат пѣлѣ ла чѣл дѣп зрѣмѣ ѣоваѣцѣс; маѣ вѣртѣс крѣтѣчеле сѣвскрѣсе кѣ пѣмеле скрѣиторѣлѣвѣ съ пѣ пѣтѣ фѣ опрѣте, фѣ индѣк зѣлѣ ка ачѣла стѣ кѣзаш пентрѣ адеврѣл арѣтѣрѣлор сале, ші прѣетѣнѣл адеврѣлѣвѣ трѣвѣе съ се вѣкѣре, дакъ ел пѣте фѣ кондѣс дѣ кѣрареа еѣ кѣ асемenea мѣжлок.“

Ачѣл пѣрѣнте ал попорѣлор сале фаче о дѣтродѣчѣре фермекѣтѣоре де іѣнѣмѣ ла патентѣл дѣп 1785 сѣлѣторѣс пентрѣ сѣстемѣзареа контрѣвѣдѣеѣ, ла каре вѣче-капѣчеларѣлѣ воетѣк ші австрѣак варопѣл Гѣвлер лѣѣ чѣа маѣ дѣсемпѣтѣоре парте. Іатѣ аша:

„Нѣ е дѣноѣалѣ, кѣ о тѣсѣрѣ лѣтѣрѣтѣ ші дреапѣтѣ де контрѣвѣдѣе есте чѣа маѣ маре порочѣре пентрѣ патриѣ, пентрѣкѣ ачѣеа ажѣтѣ а копѣрѣ адеврѣрателе трѣвѣѣнѣе але статѣлѣвѣ кѣ зѣп кѣп сѣтѣлѣ ші пѣвѣтѣмѣторѣс пентрѣ нѣмѣнѣ, кѣм ші пѣперѣеа дѣ лѣкѣраре а тѣлѣтор планѣрѣ вѣне. Пѣмѣнтѣл, дѣлѣ каре вѣедѣѣнѣе отѣл, е-

сте зѣлѣ дѣп чѣле маѣ сѣгѣре ѣсвоарѣ ші пентрѣ контрѣвѣдѣе, кѣчѣ дѣп ачѣла есте тѣте ші дѣп ачѣла се рѣѣторк. Дѣп ачѣаста зрѣмѣзѣл ачѣл адеврѣ неклѣтѣт, кѣ сѣгѣвѣра прѣпрѣетате де пѣмѣнт е датѣре а пѣрта сарчѣелѣ статѣлѣвѣ де о потрѣвѣ; дѣ прѣвѣнда ачѣаста дѣтре domn, цѣран, фѣскалѣтате, прѣпрѣетате вѣсерѣчѣаскѣ пѣ ѣ нѣчѣ о осевѣре; пѣмаѣ дѣтѣндѣеа, рѣдѣреа ші ашезѣтѣра пот фаче дѣферѣндѣ дѣтрѣ репѣрѣдѣтѣра атѣсѣратѣ.*) Де ші леѣеа ші констѣтѣдѣа**) контрѣзѣк ачѣестѣ дѣтѣрѣрѣ, тотѣш рѣмѣне адеврѣ неклѣтѣт, кѣ вѣделѣ статѣлѣвѣ прѣтѣнде неапѣрат дѣтрѣпарѣеа прѣнчѣпѣлѣвѣ арѣтат ачѣ. Есте о пѣвѣнѣе акрѣде, кѣ чѣѣ марѣ ар фѣ фост прѣпрѣетарѣ дѣкѣ атѣнчѣ, кѣнд сѣлѣшѣ (ѣоваѣцѣ) пѣ ера нѣчѣ декѣм; кѣ ачѣшѣ дѣп зрѣмѣ пѣмаѣ не лѣогъ оарѣкаре дѣндаторѣрѣ ші кондѣцѣ ар фѣ добѣндѣт прѣпрѣетате дела чѣѣа; пентрѣкѣ аѣ пѣ ера сѣлѣ рѣспѣндѣаскѣ ші фѣмѣеа, дакъ пѣмѣнтѣл не сѣар фѣ кѣлѣват де нѣмѣнѣ. Тот аша авѣсѣрдѣтате (негѣовѣе) есте ші ачѣеа дакъ domнѣторѣлѣ крѣде пентрѣ сѣне, кѣ дѣара ар фѣ а лѣѣ, іар пѣ кѣмѣкѣ дѣара дѣл арѣ не ел; кѣмѣкѣ мѣлѣонѣе де ѣменѣ сѣлѣт фѣкѣцѣ пентрѣ ел, іар пѣ ел пентрѣ мѣлѣонѣе, ка сѣгѣвѣрне трѣвѣле лор. Дѣчѣ дакъ есте адеврѣрат, кѣ трѣвѣѣнѣеале статѣлѣвѣ трѣвѣе копѣрѣте, каре дѣпѣсѣ трѣ-

*) Е вѣпосѣкѣт, кѣ Іосѣф дѣ прѣвѣнда ачѣастѣ зрѣмѣ прѣнчѣелѣ фѣсѣократѣлѣвѣ Quesney: дѣп афѣл дѣпрѣотѣвѣре фѣрѣте маре маѣ вѣртѣс дѣп партеа клѣрѣлѣвѣ, а кѣрѣ ші кѣпѣталѣрѣле де ваѣ ера сѣлѣ сѣлѣе ла контрѣвѣдѣе.
Трад.

**) Карѣ пѣлѣ атѣнчѣ сѣлѣтѣа не маѣ тѣлѣцѣ.
Трад.

взе съ фие determinate: тот аша рѣшѣне
адевр, къ дн монархѣ не монарх
дл дндаторъ оменѣ, конщѣнда шѣ
дерегѣторѣ са, а днтревѣ венѣтѣ
рѣле пентрѣ сконѣрѣ кѣвѣнѣчоасе,
шѣ а да сокотеалъ де келтѣвелѣ.“

Иосѣ II. нѣ ера нѣчѣ прѣетѣн ал дѣе-
лелор, не каре ле шѣ онрѣ дн армата са.
Ла 1774 скрѣе кѣтрѣ тн командѣр аша:
„Не графѣл К. шѣ не кѣпѣтанѣл В. съ'л
трѣмѣдѣ домѣле ѣенерал дндатѣ ла прѣн-
сѣре. Графѣл е тн жѣне спѣлверат, каре
дела паѣереа са лѣѣ идеѣ фалсе деспре
сѣмѣлѣ чѣнстеѣ, ѣар кѣпѣтанѣл ѣ тн остан
бѣтрѣн, каре тѣте лѣкрѣрѣле вѣре але съ-
вѣршѣ кѣ саѣѣа шѣ кѣ пѣстолѣл. Нѣ во-
ѣеск нѣчѣ декѣтм дѣел дн ѣсте; деспреѣѣ.
ѣеск шѣ не ачеѣа, карѣѣ дн апѣрѣ шѣ се
ласѣ кѣ сънѣе рече а се стрѣпѣнѣе. —
Не вѣтежѣѣ, карѣѣ се пѣртѣ вѣне дн фаѣѣ
кѣ дѣштѣанѣл, карѣѣ се днѣрѣвѣтѣ кѣрѣѣ-
теѣе кѣ перѣколѣл шѣ сѣнт не'ѣрѣкошѣдѣ
ла атакѣрѣ шѣ апѣрѣрѣ, дѣ шѣѣ предѣѣ фѣр-
те мѣлѣт; непѣсарѣеа де моарте, днѣрѣвѣн-
тарѣеа еѣ кѣ сънѣе рече ла асемѣнеа дн.
тѣмплѣрѣ фаче чѣнсте лор шѣ патриѣѣ. Дѣн
контрѣ ачеѣа, карѣѣ жѣртѣеск тѣнѣѣѣ шѣ
ѣреѣ, мерѣтѣ деспреѣ, нѣ сѣнт кѣ нѣтѣк
маѣ вѣнѣ декѣт глаѣѣаторѣѣ romanѣ. Ачеѣ
доѣ офѣѣдерѣ сѣ фие трашѣ ла жѣдекатѣ о.
стѣшаскѣ, дѣта ѣенерале сѣ черѣчетеѣѣ прѣ.
чѣна днпѣрѣкерѣѣ фѣрѣ ѣнѣере де парте,
кѣтм се кѣвѣне знѣѣ жѣде, шѣ каре ва фѣ
маѣ вѣноват, сѣ фие осѣндѣт дѣнѣ леѣе.
Воѣеск шѣ прѣетѣнд, ка о датѣнѣ варѣварѣ
ка ачеаѣта, карѣеа се траѣе дѣн веакѣрѣле
лѣѣ Татерман шѣ але лѣѣ Баѣазет сѣ фие
ѣеарсѣ шѣ пѣдепсѣтѣ, тѣкар де ар скѣ-
дѣа пѣтѣрѣл офѣѣдерѣлор мѣѣ пѣлѣ ла жѣ.

мѣтѣте. Маѣ сѣнт оаменѣ дѣстѣѣ, карѣѣ
вѣтежѣа о шѣѣѣ тн кѣ карактер вѣн де па-
триѣт шѣ тотѣеодатѣ шѣѣ аскѣлѣта шѣ де
леѣѣ.“ (Ва ѣрма.)

ДЕ КѢЛТѢРА МѢСИКАЛЪ.

The man that has no music in himself,
Nor is not mov'd with concord of sweet sounds,
Is fit for treasours, stratagems and spoils;
The motions of his spirit are dull as night,
And his affections dark as Erebus.

Shakspeare.

Отѣл каре нѣ арѣ мѣсѣкѣ дн сѣне,
Нѣчѣ се мѣшкѣ де армонѣа дѣлѣлор тонѣрѣ,
Гата е спре трѣдѣре, ѣчѣдѣре шѣ тот рѣлѣ;
Кѣѣѣгѣл шѣ спѣрѣтѣл ачѣлѣѣа сѣнт неѣре ка
ноапѣеа,

Сѣмѣмѣнтѣле ѣнѣмѣѣ лѣѣ днпѣнекатѣ ка тар-
тарѣл (ѣадѣл).

Шекспѣр.

Дѣла тн тѣмп днкоаче тн пѣтер дн-
семнат де вѣрѣадѣ се ѣвѣ дн кѣмпѣл лѣ-
тератѣреѣ ноаѣтре шѣ дн тоате пѣрѣѣле
ромѣнѣмѣѣ — аѣарѣ де чѣле де пѣсте Дѣ-
нѣре шѣ дакѣ нѣ тѣ дншел шѣ Басараѣѣа
— прѣн лѣтѣнѣле ѣенѣлор сале ка прѣн
нѣѣе рѣѣе десѣорѣнѣде де ѣерѣл днпѣне-
рѣкѣлѣѣ неѣѣнѣнѣѣ шѣ орѣѣѣѣ — пѣсерѣ дн
мѣшкарѣ спѣрѣтѣл наѣѣонал шѣ фѣкѣрѣ, ка
ромѣнѣѣ — семѣнѣ лор — сѣ се деѣѣпѣе
кѣ днчетѣл дѣн летарѣѣкѣл сомн дн каре
ѣаѣ арѣокаѣт ѣрѣѣеа веакѣрѣлор, шѣ сѣ'шѣ
каѣте де трѣвѣнѣѣеале сале, сѣ'шѣ вѣѣѣ де
кѣлѣтѣра лѣмѣѣѣ, а мѣнѣѣѣ шѣ а ѣнѣмѣѣѣ, ка
сѣ поатѣ шѣ еѣ ажѣнѣе одѣнѣѣѣрѣ ла вѣрѣн
град де чѣвѣлѣзѣадѣѣ шѣ онѣнѣѣ фаворавѣлѣ,
ла чѣелѣлѣмѣе кѣлѣтѣвѣте наѣѣѣ ѣвропѣе.
Акѣѣта дн тѣмпѣл де фаѣѣѣ тн шѣ маѣ вѣн

вѣтор не дѣвѣкѣръ, о шѣ маѣ фрѣмоасѣ азрорѣ не сѣврѣде промитѣнд зп соаре тот маѣ тѣлт лѣтѣмѣтор шѣ дѣкѣлѣтор не черѣл серѣн ал ромѣнѣтѣдѣи. Кѣмпѣл лѣтератѣреѣ, каре шѣ пѣпѣ акѣт прокреѣѣ дестѣле флорѣчеле фрѣмоасе шѣ вѣне-тѣро-сѣнде, акѣт дѣченѣ маѣ кѣ deadѣнѣл шѣ дѣ маѣ вѣпѣ кѣтѣтате шѣ калѣтате а про-дѣче фрѣптеле кѣлтѣреѣ. Цара ромѣнеаскѣ шѣ Молдавіа не даѣ доведѣнде деспре ачѣаста, знде мѣгѣрѣи лѣтератѣреѣ се дес-воалтѣ трептат шѣ регѣлат шѣ дѣфлор дѣ паче. Маѣ проаспетѣ доведѣндѣ — афарѣ де алте тѣлте — не дѣ ачѣеа ма-нѣпѣ дѣтрепѣнде а фѣраділор Бѣкѣреценѣ, де а да ла лѣтѣмѣ зп дѣченѣт де бѣвлѣо-тека зѣверсалѣ, каре нѣ де тѣлт се анѣн. дѣпѣ прѣн респектавѣлѣ лѣтератор шѣ аз-тор ал ромѣнѣмеѣ Іоан Еліад. — Дѣ а-дѣвѣр ачѣастѣ тѣреадѣ дѣтрепѣнде, дакѣ се ва реалѣза одатѣ ва адѣче негрѣ-шѣт ромѣнѣлор опоаре шѣ лѣздѣ тѣлѣтѣн-дѣѣ дѣн дѣтѣперекѣл морал ал лор. — Дѣ-трѣ нѣтѣка маѣ тѣчѣ ар фѣ шѣ Ардеалѣл, Бѣпатѣл шѣ Унгарѣа, каре аѣ ашѣждѣреѣ вѣрѣвадѣ лѣтѣнадѣ, дѣ тот фелѣл де дѣнде кѣлтѣвадѣ, лѣтераторѣ шѣ фѣрѣвѣндѣ націона-лѣдѣ; дѣсѣ ценѣлѣ ачѣестора не пѣтѣпѣте-ле ачѣестѣе, знде пѣтереѣ алтор елемѣнте-лор прекѣтпѣнѣще шѣ знде схѣста релѣ-ціонарѣ че е дѣтре ромѣнѣ деснѣкѣ, слѣ-вѣнѣе шѣ сѣѣшѣе сѣтѣвѣреле ромѣнѣтѣдѣи ш. а. ш. а. нѣ пот аѣеа ачѣелаш кѣмп ларѣ шѣ словод шѣ ачѣелаш тѣжлоаче де лѣкѣре, нѣ пот аѣеа зѣнѣмѣтатеѣ шѣ прѣн зрѣаре нѣчѣ зѣлѣл, каре аѣ фѣрадѣи пострѣ дѣн Цара ромѣнеаскѣ шѣ Молдавіа, фѣнд ачѣестѣа — афарѣ де пѣдѣнѣ ишѣ — де о вѣредѣндѣ шѣ релѣде, тѣѣкар кѣ шѣ аколо

ватѣтѣ шѣ стрѣкѣ тѣлт — дакѣ нѣ тѣ дѣшел — егѣсѣтѣл пѣтѣпѣтеѣн шѣ ипѣлѣ-нда стрѣнѣ.

Дар преа тѣлт тѣ дѣдѣпѣртѣѣт дѣла пропѣсѣл теѣ. — Еѣ нѣ тѣѣм пропѣс а ворѣѣ дѣтрѣ ачѣест артѣкол де кѣт нѣмаѣ чѣеа деспре кѣлтѣра мѣсѣчѣѣ, деспре ачѣеа артѣ дѣвѣнѣ, кѣрѣѣа веѣкѣ грѣчѣ воѣѣѣ а сѣ-пѣне шѣ дѣсаш тѣшѣкаре а трѣпѣрѣлор черѣдѣ шѣ тѣшѣкѣрѣле сѣфлетѣлѣѣ пострѣ адѣлогѣнд, кѣткѣ мѣсѣка, дакѣ е повѣдѣѣтѣ де фѣлософѣе е зпа де чѣле маѣ фрѣмоасе дарѣрѣ але черѣлѣѣ, зпа де чѣле маѣ фрѣ-моасе ашезѣмѣнте але оаменѣлор.*) Іарѣ Платон асѣтѣна поѣзѣеа фѣрѣ кѣптек зпѣѣ фѣде каре а перѣдѣт флѣоареѣ тѣперѣделор шѣ де ачѣеѣа нѣ е маѣ тѣлт фрѣмоасѣ.**)

Даѣкѣ вѣм арѣѣка кѣ лѣаре де сѣатѣ нѣмаѣ о кѣзѣтѣтѣрѣ дѣ кѣмпѣл чѣл дѣтѣнѣ ал мѣсѣчѣѣ, лесне не вѣм конѣѣѣде деспре амарѣл шѣ непѣлѣкѣтѣл адеѣвѣр: кѣткѣ ро-мѣнѣѣ се афѣл не лѣнѣгѣ чѣелѣлалте націѣ езропѣне не зп фѣрте сѣкѣпѣтат град — сѣ нѣ зѣк дѣн жос де лѣнѣлѣ де гѣадѣ не термометрѣл кѣлтѣреѣ мѣсѣкале. Дѣтре ачѣеѣа пѣпѣ алте націѣ кѣ компѣнерѣ дѣ-кѣпѣтѣоаре тоатѣ лѣтеѣа дѣдѣлѣчѣск, поѣ ромѣнѣѣ авѣѣа мелѣдѣѣлѣ кѣпѣчѣелор поастрѣ націонале, ва нѣчѣ ачѣестѣеа тоате ле кѣпоа-щѣем. Мѣсѣка націѣлор стрѣѣне стѣ не чѣл маѣ 'налт град де кѣлтѣрѣ. Hendl, Bach, Gluk, Haidn, Rossini, Donnizetti, Bellini ш. а. кѣ преа фрѣмоаселе шѣ сѣвлѣмѣле сале компѣсѣдѣѣ ка нѣѣде стѣле де чѣле маѣ марѣ лѣмѣнеазѣ не орѣзонѣл мѣсѣкал спре

*) Tim. Locr. op. Plat. t, 3 p. 104. Plat. de rep. lib. 3 t. 2 p. 410.

***) Plat. de rep. lib. 10 t. 2 p. 600.

lazda ші dika*) дитрецеі оменітьді. Din-
 гре славені пѣтаі воетіі ші полонезіі аѣ
 кѣлтиват сѣмѣмънт тѣсікал, каре се дѣ-
 тѣреце прѣн ачееа, къ тѣсіка національ
 полонезь е прѣн тоатъ Европа кѣпоскѣтъ.
 Дѣ адевѣр пѣ пѣтем зѣче, къ пре націа
 ромѣнъ пічі зн сѣмѣ пентрѣ тѣсікъ, пічі
 зн аитор пѣ о дѣкѣлзеце. Ромѣнъл аре
 дела патѣрѣ тѣлт сѣмѣ тѣсікал, дѣсѣ а-
 честа ка зн пѣтѣнт пелѣкрат дѣеъ заче
 дѣ некѣлтѣрѣ. Тот ромѣнъл е пѣскѣт
 кѣлтѣред, ші прѣн сате ромѣнеціі веі авзі
 кѣнд ші кѣнд версѣрѣ де вѣкѣрѣе, алѣвѣці,
 саѣ ші вѣне-ресѣнѣтоаре чѣмпоане, маі а-
 лес ла оказіі де жокѣрѣ ші алте петречерѣ
 прѣтенеціі; веі авзі знѣорѣ гласѣрѣ тѣн-
 гѣоасе; веі авзі дѣсѣ маі де тѣлте орѣ
 кѣптече, каре прѣн мелодііле сале жалпиче
 дар тотдеодатъ дѣлчі ші прѣпѣлѣкѣте сѣнт
 дѣ старе орѣ ші че іоіітѣ а тішкѣ, дар
 маі вѣртос некѣтпѣ, вѣі, деалѣрѣ саѣ тѣвѣці
 веі авзі пре ромѣнѣі лѣкрѣторѣ саѣ пѣсторѣ
 де вѣте дѣ флѣере, сѣрле ші флѣероане кѣ
 о тіовѣнатъ депрѣндере механікъ зѣкѣнд ші
 кѣлтѣнд кѣ фрѣцезіе ші паівѣтате деспре
 вѣлеле ші тѣдреле сале. Ачестеа тоате
 тѣртѣрѣсеск пентрѣ сѣмѣл аѣ ромѣ-
 нѣі дела патѣрѣ пентрѣ тѣсікъ ші кѣнта-
 ре; дѣсѣ де фѣндѣменталъ кѣлтѣрѣ тѣсі-
 калъ ла поі пічі ворѣъ пѣ е. Дар че дѣ-
 рере тѣ кѣпрѣнде де кѣте орѣ кѣцетез.
 Дѣтрѣ че націа нѣстрѣ (кѣм ші о парте
 а лѣтѣнѣрѣі) дѣшѣ аѣлѣ обѣчѣвѣт петречереа
 ші веселѣеа са.

Доаъ кѣлі не сѣнт кѣпоскѣте прѣд
 каре ар пѣтеа тѣсіка поастрѣ — ачест
 пентрѣ повѣлітареа сѣфлетѣлѣві ші а іоіімеі
 маі пѣтерпѣк тіжлок — ла маі тѣре кѣл-
 тѣрѣ ажѣце. Она е вѣсерѣка, іарѣ чеаа-
 ламѣ театрѣл націонал. Дар фѣндѣкѣ теа-
 трѣ націонал дѣкѣ пѣ авем, аша алѣ пі-
 тіка пѣ не ретѣне, дѣкѣт кѣлтивареа кѣл-
 тѣрѣіі поастрѣ вѣсерѣчеціі. Пе ачѣаста ка-
 ле ші алте націі аѣ тѣлѣлат, пѣнѣ пѣ аѣ
 ажѣс ла пѣлѣішеа де астѣзі а кѣлтѣреі
 тѣсікале.

Сѣ пѣ кѣцете чѣнева, кѣтѣкъ кѣнта-
 реа поастрѣ вѣсерѣчѣаскѣ тотдеавѣа аша
 а фост, пе кѣм се кѣтѣ обѣчѣвѣт акѣта.
 Се шіе, кѣ ачѣаста дела грѣчі ам прѣмітѣо,
 іарѣ історіа кіар не сѣзне, кѣтѣкъ грѣчіі
 дѣкѣ маі пѣнте де кѣдереа дѣпѣрѣціеі
 рѣсѣрѣтѣлѣі дѣтревѣнѣдаѣ поте. Дѣкѣ ші
 акѣт се маі аѣлѣ кѣрѣці де астѣел де кѣл-
 тѣрѣі векі вѣсерѣчеціі кѣ семѣе саѣ поте
 тѣсікале, пѣтаі че сѣнт ачѣсте поте дѣкѣ
 де тот сѣмпле, пічі аѣ аша зѣса веіе тѣ-
 сікалѣ, пічі дѣпѣрѣціереа такѣлѣві, пічі се-
 мпеле де жѣтѣтате де топ. Ачѣаста тот
 авіа дѣ ал патѣрѣлеа ші дѣ вртѣторѣл
 секол аѣ пѣскѣчѣт: Gvido зн монах дѣ
 Арѣцці, Franco ші Jean de Murs (Jean de
 Mir) аша, дѣкѣт ачѣціа дѣпѣ дрѣнтате
 се пот сокоті ка фѣндѣторѣіі модернѣі сі-
 стеме тѣсікале. Дѣсѣ дѣтре ачѣеа пѣ-
 нѣ че попоареле romane прѣн ачѣастѣ ка-
 ле тот маі тѣлт кѣтре тѣсікала ковѣр-
 шѣнѣдѣ се апропѣеа, грѣчѣцііле ші ачѣсто-
 ла копѣнѣцінеле попоаре дѣпѣ пѣферѣчѣта
 кѣдере а дѣпѣрѣціеі рѣсѣрѣтѣне сѣвт жѣ-
 гѣл де фѣр останік ші ачѣеа пѣртѣчѣеа де
 лѣтѣнѣаре пердѣрѣ, каре дѣкѣ маі пѣнте
 де домпѣреа тѣрѣчѣаскѣ о авѣсе. Негѣра

*) Ворѣъ обѣчѣвѣтѣ дѣ Бѣнат маі вѣртос ла
 класа маі де рѣнд ка сѣнопѣтѣ а: lazdeі,
 тѣрѣрѣеі, оноарѣеі, фрѣтѣсѣдеі (о аѣ ті сѣрѣві.
 dika) дела лат. decus.

прімеждіоасъ а ачестіи шервіи, каре нічі пълъ астъзі дикъ пѣ е de tot respnditъ, а апъсат пълъ ші дп тімпзріле маі пвоъ дпайнтареа греческълѣи, сървескълѣи ші ротъпескълѣи попор. Ачеаста е пегрешіт кавса чеа маі de къпетеніе, къчі къптареа вісерічеаскъ, аместекъндѣсе къ гвстѣл варварік, с'а дндепъртат дела векіѣл дп дрептаріѣ ші а devenit че е астъзі.

Чеа дѣптеіѣ че се чере дела тоатъ къптареа вісерічеаскъ есте, ка съ фіѳ е семпларъ, пмінъ de зміліндъ: евлавіоасъ ші ка съ дмпле ініма фіешікървіа крешіо къ къчеріе. Дикът respnde ла ачеаста къптареа поастръ вісерічеаскъ, ва ші віне орі ші чіне, дакъ тѣкар дп каре вісерікъ а поастръ пѣмаі одатъ дптръ ші азде към къптъторіи пострі кът пот се опіптескъ ла къптаре. Прічина ачестіа дп чева е ші дпсш попорѣл чел сімплѣ ал пострѣ; къчі ам авѣт адесеа оказіе а тѣ копвінде, къткъ ачала каре ар кънта: „Каріи пре херѣвімі“ саѣ алте къптърі вісерічеці дп глас зміл ші ліп, пѣ плаче попорѣлѣи, пептрѣ ачееа адекъ, къчі пѣ а къптат съ і се дпфле тоате вѣпеле гѣтѣлѣи.

Ал доілеа че стрікъ къптареа вісерічеаскъ свнт дмподовіріле челе фъръ ліпсъ, — саѣ — към зні сміптіт ле пѣтескъ — трілеле. Тоатъ дмподовіреа, дакъ е ла локѣл сеѣ, е вѣпъ ші фърѣмоасъ; дпсъ къптареа къ подоаве фъръ гвст а о дпгревіа аша, дпкът маі апоі пѣ е къ пѣтіндъ а о dіstīpде (deoseві) de melodie, а чеаста аратъ рѣѣ ші стрікат гвст тѣсікал.

Еѣ пѣсѣ контраріѣ векіи пѣстре къптърі вісерічеці; чі пѣмаі асѣпра модѣлѣи дндатіпатеі къптърі тѣ ресвоіескъ. — Къптареа пѣстрѣар фі дестѣл де фърѣмоасъ, дакъ ар ші пѣ-

маі къптъторіи пострі дп топ атѣсврат ші сімплѣ, фъръ тоатъ дмподовіреа чеа фъръ ліпсъ саѣ сіліндъ — дпсъ ліп, регѣлат ші armonіос съ къпте. Іаръ ачесте авѣзѣрі (рѣѣ дптревзіндѣрі), каре пѣмаі спре рѣшіне ші скандал не шервескъ, се пот фъръ тѣлтъ остѣпелѣл а се десрѣдѣчіна. — Нѣмаі воінда, тареа поастръ воіндъ е де ліпсъ спре ачееа, къчі отѣл тот ачееа поате, че къ тоатъ пѣтереа воіеі са-ле вреа. —

Е де ліпсъ ка комѣптіѣділе поастре съ се дпгріжіаскъ кътва ші пептрѣ дпфрѣтседагеа къптъріі вісерічеці. — Рѣсіі дпкъ де тѣлтъ дпші дндѣлескъ інімеле къ преа фърѣмоаса лор къптаре вісерічеаскъ, іаръ поі аічі ротѣніі ші сървіі дптре паціі лѣтінате вісѣвінд, дпкъ тот дп локѣл вѣтрѣп шедет, ші ачі къкъім дп пѣтеле Домпѣлѣи. Тоате се тіпкъ дппреціѣрѣл пострѣ ші вііада са дптрѣ лѣкраре ші тімпѣлѣи асемѣпатъ дпайнтаре дпайптеа лѣтміі ші дпайптеа лѣі Dămnezeѣ о аратъ, іаръ паціа поастръ де ші пріпітѣ кътва де ра-зеле азроріче а ресѣріндеі акѣм літератѣре, заче дпкъ парте шаре дп пегѣрѣ ші речеалѣ ші пар' къ нічі пѣ се тіпкъ. Свнт къ адевѣрат не към зісеі ші маі със дестѣле ші марі кавсе, каре не опѣческъ дп кътпѣл шіпінделор ші ал артелор фърѣмоасе ші не тѣрціпескъ десѣшѣрареа ші дес-волтареа літератѣреі ші кълѣреі, дпсъ къді дп поі аѣ фѣкѣт пѣлѣ акѣм ші фак чел пѣціо атѣта, кът ле стѣ пріп пѣтіндъ ші лібера воіе. — Нѣмаі доаѣ органе націонале авет поі ротѣніі дп тоате про-віпцііле монархіеі австріаѣе, Gazeta адекъ де Transilvania ші Foaіеа пептрѣ мінте.

інімъ ші літературъ, ші ачестеа — дакъ сокотім попъларітатеа ромънімеі — фърте пѣдіні ші четіторі дар маі пѣдіні свѣціі торі аѣ, іаръ фолосъл ші кълтѣра че дп тоате класеле ші тѣдъларіі корпълѣі націонал дпн ачеле доаѣ органе ка дпн доаѣ фълтѣне богат ісворѣтоаре ар пѣтеа дп кѣре, ва кѣноаѣде-ле негрешіт тот ачела, каре кѣ таре а свѣлетълѣі вѣкѣріе ші тѣл-цетіре веде, кѣткъ дела дпфіндареа лор пѣпъ астѣзі — ромъніі — дпкъ ші чеі адъпаді пѣмаі кѣ шіінде елементаре — аѣ дпченѣт вінішор а се дешента ші тот се маі дешаптъ, кѣчї спїрітъл, каре віеа-зѣ дптрѣ ачеле органе націонале ле дп. свѣлѣ гѣст ші зел кѣтре націоналітате ші кѣтре тот ачела че адъче фолос, дп-пайнтаре ші оноаре падіеі сале.

Скопъл артїколълѣі де фацъ пѣ е а дпшїра ші а пѣне пайнте кѣ деатърѣнтъл тоате челе че не де шервекс кѣтре о маі таре десволтаре ші кълтѣрѣ націоналѣ, — ел се тѣрцінеѣде пѣмаі асѣпра кълтѣрѣі тѣсічеі, каре — не кѣт зісеіѣ ші маі свѣ — е зна дпн челе маі пѣтерніче міжлочи-тоаре де повілітареа свѣлетълѣі ші інімеі оменѣці. — Мълдзімітъ лѣі Дѣмнезеѣ, кѣ не лѣпгъ тоатъ сімплітатеа ші некълтѣра че домінеѣде дптаса — глоата — чеа таре а попорълѣі, авет тотъш дпкъ ші лѣтіпаці ші де маі вѣне сімпцімінте вѣрѣваді, дптрѣ а ле кѣрора пѣпѣрї арде черекъл фок ал фѣрвінтеі націоналітѣді, ші кѣрора се-рїос ле заче не інімъ дпфлорїреа падіеі сале. Дптрѣ ачестїа пѣнем тоатъ дпкре-дѣреа ші спѣрареа поастрѣ, кѣ вор кон-

фъптѣі кѣ тоате пѣтерїле дптрѣ десволта-реа ші кълтївареа преа фѣрѣмоасеі арте тѣсікале. —

Дпмі адѣк амінте преа віне, ші пар' кѣ сімѣ ші акѣт імпресїа че пайнте де кѣдїва апї маі де тѣлте орї о фѣкѣ дп лѣѣптрѣмі міпъната фѣрѣтѣседе а кълтѣрїі тѣсікале че аззіі дп вісерїка катедралъ г. п. в. дела Тїмішоара ші дп чеа де аїчі де-ла Вершеѣ, — тнде ашіждѣреа дпнѣ тп тімп — дпкъ скѣрт — аша кълтаре. — Дѣлчеле еї фѣртек е не-кѣпрїнс, пар' кѣ е чева свѣпранатѣрал, пар' кѣ е чева че-реск, дѣмнезееск, ші ка кѣнд кѣ оарекаре маїкѣ пѣтере дешаптъ ші адъче пре ом ла дѣлчеадъ, тміліндъ, кѣчерїе ші те-мере де Дѣмнезеѣ. Дар чїне ар кѣреде, кѣ ачест фѣт ал лѣміі де акѣт кълтївате, де каре се спѣра кѣ ва фї падіеі сале спѣ лавѣ, дікѣ ші вѣкѣріе, дпкъ дп плїпеле де спѣраре тіперѣде але сале дптрѣ аша атѣрѣчїос мод ва перї! Дптрѣ адеѣѣр омъл е де тот міпънатъ фѣптѣрѣ! Пре ел л'а лѣтіпат вечнїка дѣмнезеїре кѣ дпцеле-дѣре ші жѣдекаре, ші пѣпѣл кѣ вѣне сімп-цімінте і л'а дпкълзіт, апої іаръш адесеа се дптѣмплѣ де неконкордіа — не-дпде-лѣдѣреа — ші чеїалалці демонї (скѣдїн-целе оменѣці) се жоакѣ кѣ ел ка кѣ о метъ*)! —

(Ва зрѣа.)

*) Дпїі вѣпъденї зік: мете-а, дела лат. meta, скопъл, отаръл — че ші аре астѣел де жок, впї маі алес дѣрѣнїі де не ла локѣрї монта-не: полта — італ. polla.